

## บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม  
และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

# บทที่ 4

## สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

### 4.1 รายละเอียดการดำเนินงานของโครงการที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ตามที่รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทำเหมืองชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง คำขอประทานบัตรที่ 3/2544 ของบริษัท เขาใหญ่ พัฒนาเหมืองแร่ จำกัด ตั้งอยู่ที่ ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงการเหมืองแร่ ในการประชุมครั้งที่ 12/2562 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2562 นั้น พบว่า บริษัท เขาใหญ่ พัฒนาเหมืองแร่ จำกัด ได้เสนอรายงานการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการทำเหมืองชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของบริษัท เขาใหญ่ พัฒนาเหมืองแร่ จำกัด คำขอประทานบัตรที่ 3/2544 ตั้งอยู่ที่ ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เพื่อขอเปลี่ยนแปลงแผนผังโครงการทำเหมือง มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนการฟื้นฟูพื้นที่จากการทำเหมือง และร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับคำขอประทานบัตรที่ 6/2558 ของห้างหุ้นส่วนจำกัด สระบุรีเขาใหญ่

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ 11/2567 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2567 คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ มีมติให้ความเห็นชอบรายงานฯ โดยให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ให้ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับคำขอประทานบัตรที่ 6/2558 ของห้างหุ้นส่วนจำกัด สระบุรีเขาใหญ่ ต่อมากรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงแผนผังโครงการทำเหมือง

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบการดำเนินการในปัจจุบันของโครงการ พบว่า รายละเอียดการดำเนินงานของโครงการยังคงเป็นไปตามที่ได้รับความเห็นชอบกับรายงานฯ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันคำขอประทานบัตรที่ 6/2558 ของห้างหุ้นส่วนจำกัด สระบุรีเขาใหญ่ ซึ่งจะต้องร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกัน ยังไม่ได้รับอนุญาตเป็นประทานบัตร ดังนั้นในส่วนของมาตรการฯ ที่มีความเชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องกับคำขอประทานบัตรที่ 6/2558 ของห้างหุ้นส่วนจำกัด สระบุรีเขาใหญ่ จะยังไม่มีดำเนินการ

## 4.2 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของโครงการทำเหมือง ชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของบริษัท เขาใหญ่ พัฒนาเมืองแร่ จำกัด ประทาน บัตรที่ 32457/16560 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับคำขอประทานบัตรที่ 6/2558 ของห้างหุ้นส่วน จำกัด สระเบรีเขาใหญ่ สรุปได้ดังตารางที่ 4.2-1

ตารางที่ 4.2-1 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการ	เหตุผลประกอบ
1) มาตรการที่ไม่ได้ปฏิบัติ	- ไม่มี	- ไม่มี
2) มาตรการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ	<p>- ให้จัดทำป้ายหรือสัญลักษณ์แสดงขอบเขตพื้นที่โครงการและขอบเขตการทำเหมืองบริเวณโครงการเพื่อให้่ายต่อการตรวจสอบพื้นที่และการปฏิบัติงานบริเวณ โดยจะต้องระบุค่าพิกัดไว้ที่เสาดังกล่าวหรืออาจจัดทำเป็นป้ายแสดงพิกัดติดตั้งคู่กับเสาดังกล่าวเพื่อใช้ในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่และพนักงานของโครงการ</p> <p>- ให้ฝึกอบรมพนักงานให้ทำความรู้จักสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์และสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้จะสูญพันธุ์ ในช่วงทำเหมืองหากพบสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์และสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้จะสูญพันธุ์ ทางโครงการจะต้องรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือขอความร่วมมือกับสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 สาขาสระบุรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ให้จัดทำบอร์ดแสดงลักษณะสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์และสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้จะสูญพันธุ์ ให้พนักงานทราบทุกคน</p> <p>- ให้จัดทำแผนประชาสัมพันธ์การทำเหมืองแร่ของโครงการอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการโดยแจ้งผ่านไปยังผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการ โดยจัดทำเป็น แผ่นพับประชาสัมพันธ์โครงการอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง หรือส่งรายงานแผนประชาสัมพันธ์การทำเหมืองแร่ของโครงการไปยังผู้นำชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ</p>	<p>- ทางโครงการได้จัดทำป้ายและสัญลักษณ์แสดงขอบเขตพื้นที่โครงการ เรียบร้อยแล้ว และจัดทำสัญลักษณ์แสดงขอบเขตการทำเหมืองและพื้นที่แนวเวนไม่ทำเหมืองระยะ 50 ม. จากทางสาธารณประโยชน์ ส่วนสำหรับการจัดทำป้ายแสดงข้อมูลพิกัดติดตั้งคู่กับเสาดังแสดงแนวเขตพื้นที่โครงการและแนวเขตการทำเหมือง อยู่ระหว่างดำเนินการ</p> <p>- การดำเนินงานในช่วงต่อไปทางโครงการจะจัดให้มีการฝึกอบรมให้พนักงานรู้จักสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์และสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้จะสูญพันธุ์ และหากการทำเหมืองในช่วงต่อไปของโครงการพบสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์และสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้จะสูญพันธุ์ทางโครงการจะดำเนินการตามมาตรการกำหนด</p> <p>- การดำเนินการในช่วงต่อไปจะจัดทำบอร์ดแสดงลักษณะสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์และสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้จะสูญพันธุ์ให้พนักงานทราบทุกคน</p> <p>- กำหนดแผนการประชาสัมพันธ์การทำเหมืองแร่ของโครงการไว้ปีละ 2 ครั้ง โดยเริ่มติดป้ายและแจกเอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ในรอบการดำเนินงานเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568</p>

ตารางที่ 4.2-1 (ต่อ)

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการ	เหตุผลประกอบ
	- ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการต่อชุมชน โดยรอบให้รับทราบ พร้อมทั้งดูแลรักษาป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลบริเวณโครงการและชุมชน โดยรอบ	- กำหนดแผนการประชาสัมพันธ์การทำเหมืองแร่ของโครงการไว้ปีละ 2 ครั้ง โดยเริ่มติดป้ายและแจกเอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ในรอบการดำเนินงานเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568
	- ติดตามตรวจสอบชนิดและปริมาณยานพาหนะ จำนวนอุบัติเหตุและสาเหตุของอุบัติเหตุจากการขนส่งแร่ และระดับความรุนแรง โดยบันทึกอย่างเป็นระบบเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลทุก 6 เดือน	- จะดำเนินการติดตามตรวจสอบชนิดและปริมาณยานพาหนะในรอบการดำเนินงานเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568
2) มาตรการที่ปฏิบัติไม่ได้	- ไม่มี	- ไม่มี
3) มาตรการที่ปฏิบัติ แต่ไม่มีประสิทธิภาพ	- ไม่มี	- ไม่มี
4) มาตรการที่ยังไม่ถึงเวลาปฏิบัติ	- ไม่มี	- ไม่มี

### 4.3 สรุปผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

#### 1) คุณภาพอากาศ

จากผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ ระหว่างวันที่ 24-27 กันยายน 2567 จำนวน 4 สถานี ประกอบด้วย บริเวณบ้านราษฎรใกล้เคียงโครงการทางด้านทิศใต้ หมู่ที่ 8 บ้านราษฎรใกล้เคียงโครงการทางด้านทิศตะวันตก หมู่ที่ 3 วัดพุทธเนรมิต และชุมชนบ้านเขารวก หมู่ที่ 4 พบว่า ผุ่นละอองรวม และผุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ที่ตรวจวัดได้มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 24 (พ.ศ.2547) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ที่กำหนดค่ามาตรฐาน ผุ่นละอองรวม และผุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ไว้ไม่เกิน 0.33 มก./ลบ.ม. และ 0.12 มก./ลบ.ม. ตามลำดับ

#### 2) ระดับเสียง

จากผลการตรวจวัดระดับเสียง ระหว่างวันที่ 24-27 กันยายน 2567 จำนวน 4 สถานี ประกอบด้วย บริเวณบ้านราษฎรใกล้เคียงโครงการทางด้านทิศใต้ หมู่ที่ 8 บ้านราษฎรใกล้เคียงโครงการทางด้านทิศตะวันตก หมู่ที่ 3 วัดพุทธเนรมิต และชุมชนบ้านเขารวก หมู่ที่ 4 พบว่า ระดับเสียงที่ตรวจวัดได้มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 (พ.ศ.2540) เรื่อง กำหนดมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไป ที่กำหนดค่าระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง และระดับเสียงสูงสุด ไว้ไม่เกิน 70 เดซิเบล(เอ) และ 115 เดซิเบล(เอ) ตามลำดับ

### 3) ความสั้นสะเทือน

ในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม 2567 กิจกรรมของโครงการส่วนใหญ่เป็นการเตรียมความพร้อมในการทำเหมือง ในช่วงดังกล่าวจึงยังไม่มีมีการระเบิดหน้าเหมือง จึงไม่ได้ทำการตรวจวัดความสั้นสะเทือน

### 4) คุณภาพน้ำผิวดิน

มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ กำหนดให้ตรวจวัดคุณภาพน้ำในชุมเหมืองของโครงการ น้ำชะล้างจากกิจกรรมต่างๆ จะไหลซึมลงที่ดินและซอกหิน รวมทั้งระเหยแห้งเองไปตามสภาพธรรมชาติ ประกอบกับสภาพปัจจุบันภายในพื้นที่ประทานบัตรที่ 32457/16560 ยังไม่มีลักษณะเป็นชุมเหมือง แต่จากการสำรวจภายในพื้นที่คำขอประทานบัตรที่ 6/2558 ของห้างหุ้นส่วนจำกัด สระบุรีเขาใหญ่ ซึ่งต่อไปในอนาคตเมื่อได้รับอนุญาตประทานบัตรแล้ว จะมีการร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกัน พบว่ามีชุมเหมืองเก่าขนาดใหญ่อยู่ในพื้นที่ จึงทำการเก็บตัวอย่างน้ำในบริเวณดังกล่าวแทน และต่อไปเมื่อภายในพื้นที่ประทานบัตรที่ 32457/16560 มีลักษณะเป็นชุมเหมืองแล้ว จะทำการเก็บตัวอย่างภายในชุมเหมืองของโครงการต่อไป

สำหรับผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดินที่เก็บจากชุมเหมืองในวันที่ 17 กันยายน 2567 พบว่ามีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2537) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

### 5) คุณภาพน้ำใต้ดิน

ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินที่ทำการเก็บตัวอย่างในวันที่ 17 กันยายน 2567 จำนวน 3 สถานี ได้แก่ น้ำบาดาลวัดถ้ำศรีวิไล น้ำบาดาลโรงเรียนบ้านเขารวก และน้ำบาดาล รพ.สต.หน้าพระลาน พบว่ามีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ.2551 สำหรับการวัดระดับน้ำใต้ดินจากการตรวจสอบลักษณะของบ่อบาดาลทั้ง 3 สถานี พบว่า เป็นบ่อที่มีการติดตั้งอุปกรณ์สูบน้ำไว้ จึงไม่สามารถเปิดออกเพื่อวัดระดับน้ำได้

## 4.4 ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากบริษัท เขาใหญ่ พัฒนาเหมืองแร่ จำกัด เพิ่งได้รับอนุญาตประทานบัตรเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2567 และในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม 2567 กิจกรรมของโครงการส่วนใหญ่เป็นการเตรียมความพร้อมในการทำเหมือง และยังอยู่ระหว่างการจัดเตรียมการดำเนินงานต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ดังนั้นจากการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรการฯ จึงพบว่ามีบางประเด็นที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ที่ปรึกษาจึงเสนอแนะให้เร่งดำเนินการให้ครบตามมาตรการฯ กำหนด และเสนอความคืบหน้าให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบในรายงานรอบเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568 สำหรับมาตรการฯ ที่มีการดำเนินการไปแล้ว ที่ปรึกษาเสนอแนะให้ดำเนินการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นไป